

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 679/2014-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2014 prerokoval vyhlásenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o odmietnutí sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa pre ich predpojatosť v rozhodovaní vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 653/2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Sergej Kohut **n i e j e v y l ú č e n ý** z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 653/2013.

2. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Lajos Mészáros **j e v y l ú č e n ý** z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 653/2013.

3. Konanie o odmietnutí sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Juraja Horvátha pre jeho predpojatosť pri výkone sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 653/2013 **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 8. apríla 2014 doručené vyhlásenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 28 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), v mene ktorého konal predseda JUDr. Štefan Harabin, o odmietnutí sudcov ústavného súdu Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša pre ich predpojatosť v rozhodovaní vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 653/2013. Vo vyhlásení poukázal na rozhodovaciu činnosť druhého senátu ústavného súdu a podľa jeho názoru na „*nepravdivé tvrdenia*“ uvedené v náleze sp. zn. II. ÚS 452/2010, ktoré smerovali proti najvyššiemu súdu, a rovnako tak aj na podnety proti týmto sudcom na ich disciplinárne stíhanie pre odbornú nespôsobilosť.

Námietku predpojatosti proti sudcovi ústavného súdu Jurajovi Horváthovi odôvodnil nepriateľským postojom tohto sudcu k JUDr. Štefanovi Harabinovi, v tom čase štatutárnemu zástupcovi najvyššieho súdu.

Námietku predpojatosti proti sudcovi ústavného súdu Sergejovi Kohutovi odôvodnil navrhovateľ tým, že menovaný sudca v roku 2003 ako neúspešný kandidát na predsedu najvyššieho súdu napadol voľbu predsedu najvyššieho súdu sťažnosťou na ústavnom súde, a ďalej tým, že sudca Sergej Kohut vyjadril svoju predpojatosť vo viacerých veciach vtedajšieho predsedu najvyššieho súdu ako účastníka konania, kde mal tento sudca byť pôvodne členom senátu. Špeciálne poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 72/2007 z 3. apríla 2007, ktorým bol sudca ústavného súdu Sergej Koput vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 467/2006, a na „*rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Harabin proti Slovenskej republike, ktoré okrem iného konštatovalo, že i sudcovia Kohut a Horváth neboli bez predpojatosti voči Štefanovi Harabinovi*“.

K pochybnostiam o nepredpojatosti sudcu ústavného súdu Lajosa Mészárosa sťažovateľ uviedol, že uvedený sudca *«bol poslancom Snemovne národov Federálneho zhromaždenia ČSFR vo volebnom období rokov 1990 až 1992, keď do parlamentu kandidoval za Maďarsku nezávislú iniciatívu v rámci hnutia VPN, pričom ako poslanec začal pôsobiť v roku 1992, a to v poslaneckom klube ODÚ-VPN, v ktorom zastupoval Maďarskú občiansku stranu, ktorá ako nástupkyňa Maďarskej nezávislej iniciatívy zotrvala v aliancii s ODÚ - VPN.*

Podľa rovnako získaných informácií bol vo volebnom období rokov 1990 až 1992 sťažovateľ... poslancom Slovenskej Národnej rady, zvoleným na kandidačnej listine VPN ako kandidát Maďarskej nezávislej iniciatívy.

Ide teda o výkon vysokých ústavných funkcií v rámci toho istého federálneho štátu, do ktorých boli obe dotknuté osoby (sudca aj sťažovateľ) ustanovené za ten istý politický subjekt.

Situáciu zvyrazňuje práve aspekt výkonu poslaneckého mandátu v oboch zákonodarných zboroch, ktoré v súhrne pokrývali celý rozsah pôsobnosti najvyšších inštitúcií politicky kreovanej moci na území Slovenskej republiky. Zo spoločnej straníckej príslušnosti vyplýva nevyhnutnosť osobnej spolupráce oboch nominantov dotknutej strany, a to v politicky exponovanom historickom období, predchádzajúcom rozdeleniu federálneho štátu...

Podstatou námietky je teda nesplnenie (minimálne) objektívneho testu nestrannosti sudcu, ktorého kritériá nastavilo (aj) uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2013, spisová značka II. ÚS 44/2013. Konkrétne, vyššie uvedené skutočnosti môžu pre vonkajšieho pozorovateľa zakladať odôvodnené pochybnosti o tom, či sudca bude schopný nestranne rozhodnúť vo veci sťažovateľa.

Je zarážajúce, že menovaný sudca sám neoznámil svoje vylúčenie pre predpojatosť (§ 27 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov), a to dokonca v situácii, keď sa zúčastnil na (časovo nedávnom) rozhodovaní v naposledy označenej veci, pričom rozdielne stanovisko voči rozhodnutiu senátu neuplatnil.

Ak by ďalší dvaja členovia senátu o vzťahu sudcu JUDr. Mészárosa k sťažovateľovi vedeli a došlo by k „náhlejšej zmene“ právneho názoru senátu na otázku predpojatosti, než aký je vyjadrený vo vyššie uvedenom skoršom rozhodnutí toho istého senátu, bolo

povinnosťou tohto senátu zdržať sa rozhodovania uznesením z 12. decembra 2013 a predložiť plénu Ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov v zmysle § 6 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov. Z toho jednoznačne vyplýva, že dotknutí sudcovia o tejto okolnosti nevedeli, teda že im ju JUDr. Mészáros zatajil (alternatívne by sa totiž dopustili závažného porušenia svojich povinností aj zvyšní členovia senátu).».

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd navrhol vylúčiť sudcov ústavného súdu Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa pre ich zaujatosť z výkonu sudcovskej funkcie v konaní o sťažnosti vedenej pod sp. zn. II. ÚS 653/2013.

II.

Namietaný sudca Sergej Kohut vo vyjadrení z 29. apríla 2014 uviedol, že sťažnosť sa týka vecí a rozhodnutia najvyššieho súdu ako takého a nejde o osobnú vec predsedu tohto súdu. Poukázal na to, že v mnohých prípadoch, v ktorých bývalý predseda najvyššieho súdu namietal jeho predpojatosť vo veci, ktoré sa netýkali jeho osoby ale rozhodnutí najvyššieho súdu, ústavný súd nekonštatoval jeho predpojatosť a ide len o úmyselné opakovanie vznášaných námietok bez racionálneho a neopodstatneného zdôvodnenia. Nadväzne na to uviedol, že sťažovateľa nepozná a nikdy s ním v žiadnom styku nebol, preto v uvedenej veci nemôže byť zaujatý.

Namietaný sudca Lajos Mészáros vo vyjadrení k námietke zaujatosti z 29. septembra 2014 uviedol, že v období rokov 1990 – 1992 bol krátku dobu poslancom Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky (ďalej len „federálne zhromaždenie“) za hnutie Maďarská nezávislá iniciatíva (ďalej len „MNI“) zvoleným v Západoslovenskom volebnom kraji, pričom v tom istom období bol za poslanca Slovenskej národnej rady za MNI, zastupujúceho Východoslovenský volebný kraj, zvolený aj L. P. Sudca Lajos Mészáros ďalej uviedol, že okrem príslušnosti k politickému hnutiu MNI, ktoré sa neskôr pretransformovalo na Maďarskú občiansku stranu, „nás s... vonkoncom nič nespája“, a odmietol, že by s ním niekedy na nejakom projekte (napr. na návrhu zákona) spolupracoval. K svojej ďalšej politickej minulosti uviedol, že vo voľbách v roku 1992 už

nekandidoval, z „tzv. veľkej politiky“ dočasne odišiel a vrátil sa do nej až v roku 1998 ako poslanec Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“), avšak v tomto období už sťažovateľ v národnej rade nepôbil. Sudca Lajos Mészáros k subjektívnej stránke nestrannosti následne konštatoval, že so sťažovateľom „som neudržiaval a neudržiavam žiaden kontakt, a to ani po roku 2000, keď som bol prvýkrát vymenovaný za sudcu ústavného súdu, a to najmä preto, že sťažovateľ vykonáva advokáciu a bolo zrejmé, že v záujme svojich klientov môže využiť aj inštitút ústavnej sťažnosti (ktorý, ako bude ďalej uvedené, opakovane aj využil). Moju zdržanlivosť voči advokátom znásobilo aj to, že som sám pôsobil dlhé obdobie ako advokát. Poznámavam, že so sťažovateľom som sa nielenže nikdy nestýkal, ale nepoznám ani jeho osobný ani kariérny príbeh. Nepoznám jeho osobné, rodinné ani iné pomery. Nedisponujem taktiež kontaktnými údajmi (telefonický, e-mailový či iný kontakt) na sťažovateľa. Sťažovateľ je vo všetkých ohľadoch môjho subjektívneho vnímania a poznania pre mňa persona incognita.“.

Vo vzťahu k objektívnej stránke nestrannosti sudca Lajos Mészáros poukazuje na obsah uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 44/2013 z 24. januára 2013 a nadväzne na to konštatuje, že okrem „holého faktu spoločnej stránickej minulosti, konkrétne osvedčené skutočnosti, ktoré by mohli vzbudzovať pochybnosti o mojej predpojatosti v danej veci, preukázané nie sú a ani nemôžu byť.

Vo verejnom (politickom) živote sme pôsobili každý v inom zastupiteľskom zbore v rámci federácie, a to už pred viac ako 22 rokmi, každý v inom štáte federácie, v mestách od seba vzdialených stovky kilometrov (v tom, okrem iného, možno tiež vidieť zásadné skutkové odlišnosti s II. ÚS 44/2013). Uvedené len umocňuje moje presvedčenie, že z objektívneho náhľadu na nestrannosť sudcu neexistujú (aj pri zohľadnení záverov uvedených v bode 1) skutočnosti, ktoré môžu u nestranného pozorovateľa vzbudzovať pochybnosti o mojej nestrannosti ako sudcu vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 653/2013.“.

Sudca ústavného súdu Lajos Mészáros ďalej poukázal aj na predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť vo veciach, v ktorých bol sťažovateľ právnym zástupcom, konkrétne na veci vedené pod sp. zn. PL. ÚS 13/03 a sp. zn. II. ÚS 425/20112, v ktorých sa konania skončili odmietnutím, resp. zamietnutím sťažnosti (návrhu), a v jednej z uvedených vecí

rozhodoval II. senát ústavného súdu, ktorého je dotknutý sudca členom. «Z uvedeného vyplýva, že aj z reálnych, verejne dostupných a overiteľných skutočností a výsledkov konaní pred ústavným súdom sa možno spoľahlivo presvedčiť, že z objektívneho hľadiska nemožno mať pochybnosti o mojej nestrannosti, resp. nepredpojatosti na úkor protistrany (t. j. na úkor orgánu verejnej moci, ktorý je označený za porušovateľa práva, v prospech sťažovateľa), keďže vo veciach, kde bol doteraz... právnym zástupcom, sťažovatelia nemali zhodou okolností (možno na výnimku) úspech. Tieto skutočnosti musia aj objektívne vyvolať presvedčenie, že ústavný súd v senáte alebo v pléne, ktorého som bol členom, posudzoval veci..., na ktorých má nepochybne záujem minimálne kvôli svojim klientom, ústavne spravodlivo, nezaujato. Bolo by asi malicherné ponúkať popis sťažností, kde som rozhodoval voči exponovaným sťažovateľom, kolegom súčasným či minulým (napr. I. ÚS 22/01). Ak by spoločné členstvo v hnutí pred viac ako dvadsiatimi rokmi malo vyvolať samo osebe objektívnu zaujatosť sudcov ústavného súdu, potom by sudcovia, ktorí predtým pôsobili v politike, nemohli rozhodovať o svojich bývalých kolegoch; ktorí pôsobili v advokácii, by nemohli rozhodovať vo veciach advokátov, ktorých poznajú; a sudcovia, ktorí pôsobili na všeobecných súdoch, by minimálne nemohli rozhodovať o niektorých veciach bývalých kolegov (napr. zbytočné prietahy) a pod. Na všetky uvedené prípady pritom na internetovej stránke ústavného súdu možno ľahko nájsť veľa príkladov. Je to tak preto, lebo objektívnu nestrannosť nemožno vykladať s dôsledkami, ktoré by boli absurdné. Nikto nie je ostrov, profesne vyrastáme a nepôsobíme vo vákuu. Nemožno tiež zabudnúť na to, že sudca ústavného súdu sa vo svojom sľube [čl. 134 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“)] zaviazal okrem iného aj „rozhodovať podľa svojho najlepšieho presvedčenia, nezávisle a nestranne“.»

Pokiaľ ide napokon o námietky o možnej predpojatosti vo vzťahu k bývalému predsedovi najvyššieho súdu JUDr. Štefanovi Harabinovi, sudca ústavného súdu Lajos Mészáros uvádza, že nie sú v osobnom kontakte a ním uvádzané okolnosti považuje za nerelevantné, pretože v čase rozhodovania o týchto námietkach už menovaný nie je ani predsedom najvyššieho súdu. Pripomína, že pri rozhodovaní o týchto námietkach je potrebné rozlišovať „medzi osobou, ktorá koná za orgán verejnej moci a orgánom verejnej moci samotným... Konaním za orgán verejnej moci sa realizuje kompetencia daného

orgánu, nejde teda o autonómne konanie jednotlivca. Z tejto perspektívy je nutné vykladať možnú zaujatosť vo vzťahu k orgánu verejnej moci reštriktívne. Ilustratívne povedané, niečo iné je vzťah sudcu ústavného súdu k predsedovi najvyššieho súdu ako sťažovateľovi a niečo iné k predsedovi najvyššieho súdu ako funkcionárovi, ktorý koná za súd.“. Aj sudca ústavného súdu Lajos Mészáros pritom poukazuje na predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu v obdobných veciach, s ktorou sa stotožňuje.

III.

Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde je sudca vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho pojednávania. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli v priebehu prvého ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť bez zbytočného odkladu. Na neskoršie vyhlásenie o odmietnutí sudcu pre predpojatosť sa neprihliada a ústavný súd už o ňom nerozhoduje.

Podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát; odmietnutý člen senátu nehlasuje. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

Podľa čl. IV bodu 1 rozvrhu práce ústavného súdu na obdobie od 1. marca 2013 až do 28. februára 2014 v znení Dodatku č. 1, ktorým a mení a dopĺňa Rozvrh práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. 3. 2014 do 28. 2. 2015 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu.

Z judikatúry ústavného súdu, ktorá reflektuje judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), vyplýva, že nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, ako aj absenciu osobného záujmu na výsledku konania. Rozhodovať nestranne je základnou povinnosťou sudcov, štrukturálnym prvkom súdneho systému. Existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00).

Objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. V danom prípade teda platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Objektívna nestrannosť sudcu je založená na vonkajších prejavoch previazanosti sudcu s prerokúvaným prípadom či jeho vzťahom k účastníkom (resp. vedľajším účastníkom) konania (m. m. I. ÚS 352/2010). V prípade subjektívneho hľadiska sa pritom nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersack v. Belgicko – rozsudok ESLP z 1. októbra 1982).

1. Posúdenie námietky predpojatosti vznesenej voči sudcovi ústavného súdu Sergejovi Kohutovi

Pri rozhodovaní o námietke predpojatosti voči sudcovi Sergejovi Kohutovi vychádzal ústavný súd z obsahu oznámenia, podľa ktorého mala táto predpojatosť spočívať v antagonistickom vzťahu uvedeného sudcu ústavného súdu k bývalému predsedovi najvyššieho súdu.

Ústavný súd stabilne vychádza zo skutočnosti, že účastníkom konania pred ústavným súdom je najvyšší súd, a nie JUDr. Štefan Harabin. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj oprávnenie „zástupcu účastníka“ podať námietky predpojatosti proti sudcom ústavného súdu prerokúvajúcim sťažnosť vedenú pod sp. zn. II. ÚS 653/2013, najmä pokiaľ ide o dôvody uvádzané v týchto námietkach. Postavenie predsedu najvyššieho

súdu JUDr. Štefana Harabina v konaní pred ústavným súdom vedenom pod sp. zn. II. ÚS 529/2013, ktorého osoby sa námietky predpojatosti v skutočnosti týkajú, je *prima facie* iné (rozumej slabšie), ako je postavenie vec prerokúvajúceho odvolacieho senátu (o ktorého vec v skutočnosti ide), alebo tiež menej významné, ako je postavenie priamych účastníkov konania pred všeobecným súdom (v danom prípade obžalovaných). Za takejto situácie spravidla námietky predpojatosti vznesené predsedom najvyššieho súdu, ktoré sa týkajú výlučne vzťahu namietaného sudcu ústavného súdu k osobe predsedu najvyššieho súdu, obstať nemôžu; osoba predsedu najvyššieho súdu totiž nie je účastníkom pôvodného konania, nebol ani členom odvolacieho senátu vo vzťahu, k rozhodnutiu ktorého bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie, a nepoukázal na také skutočnosti, ktoré potenciálne mohli nejakým spôsobom súvisieť s predpojatosťou sudcu Sergeja Kohuta vo veci ústavného prieskumu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 9/2011 zo 4. apríla 2012.

Pokiaľ ide o námietku predpojatosti vyplývajúcu z nesúhlasu najvyššieho súdu s výsledkami rozhodovacej činnosti ústavného súdu (ide najmä o výhrady najvyššieho súdu k obsahu nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 452/2010 z 8. decembra 2011), ústavný súd pripomína, že dôvodom na vylúčenie sudcu/-ov nemôže byť jeho/ich postup (a rozhodovanie) v inej veci, v ktorej bol najvyšší súd účastníkom konania. Pri posúdení tohto dôvodu je potrebné vychádzať z právnej úpravy obsiahnutej v § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. Preto tento prezentovaný dôvod, o ktorý niekdajší predseda najvyššieho súdu opiera spochybnenie nezaujatosti sudcu ústavného súdu Sergeja Kohuta, jednoznačne spadá do rámca negatívne vymedzených okolností, na ktoré konajúci súd pri rozhodovaní o vylúčení sudcu prihliadať nemôže.

Ústavný súd v závere poznamenáva, že pri svojom rozhodovaní o tejto námietke zohľadnil aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť v podobných prípadoch, v ktorých rovnako nepripustil námietky navrhovateľa podobného charakteru, a rozhodol o nevyhlásení namietaných sudcov (pozri napr. I. ÚS 223/2012, III. ÚS 501/2011, I. ÚS 36/2013) alebo

ich odmietol ako podané zjavne neoprávnenou osobou (m. m. III. ÚS 30/2012, III. ÚS 560/2011, III. ÚS 567/2012, III. ÚS 78/2013, III. ÚS 564/2013). Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd výrokom svojho rozhodnutia vyslovil, že sudca ústavného súdu Sergej Kohut nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 653/2013.

2. Posúdenie námietky predpojatosti vznesenej voči sudcovi ústavného súdu Lajosovi Mészárosovi

Skutočnosti uvedené v oznámení o predpojatosti sudcu ústavného súdu Lajosa Mészárosa spochybňujú jeho nestrannosť z hľadiska pomeru k účastníkovi konania, konkrétne k sťažovateľovi. Tento pomer mal byť založený výkonom poslancieho mandátu sťažovateľa, ako aj sudcu ústavného súdu Lajosa Mészárosa v období rokov 1990 – 1992 za jednu politickú stranu – Maďarskú nezávislú iniciatívu. Obsah námietky voči sudcovi Lajosovi Mészárosovi sa teda podstatne líši od charakteru námietok voči ostatným dvom sudcom tvoriacim v čase prijatia sťažnosti senát ústavného súdu II. ÚS, ktoré už vo svojej podstate boli predmetom predchádzajúcej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, pričom, ako už bolo uvedené, námietky tohto charakteru ústavný súd nepripustil.

Predchádzajúca rozhodovacia činnosť ústavného súdu nastavila prísnejšie kritériá posudzovania objektívnej stránky nestrannosti sudcu ústavného súdu majúceho „spoločnú politickú minulosť“ s niektorým z účastníkov konania v uznesení č. k. II. ÚS 44/2013-19 z 24. januára 2013, podľa ktorého síce sama nie je dôvodom predpojatosti sudcu ústavného súdu, avšak súčasne je potrebné brať zreteľ na objektívna stránka nezaujatosti (resp. nestrannosti) sudcu zdôrazňujúcu, že to, o koho dôveru ide, nie sú len účastníci konania, ale aj verejnosť, resp. spoločnosť ako taká. Dôvera v súdnu moc sa transformuje aj do dôvery, autority a rešpektu k jednotlivým súdnym rozhodnutiam.

Posúdením námietky predpojatosti vznesenej voči dotknutému sudcovi dospel ústavný súd dospel k záveru, že aj spoločná politická minulosť sudcu ústavného súdu Lajosa Mészárosa a sťažovateľa, ktorí boli v určitom období poslancami zákonodarných zborov

jedného federálneho štátu za jednu politickú stranu združujúcu istú skupinu občanov, vyvoláva pre vonkajšieho pozorovateľa zdanie ich bližšej spolupráce, a tak aj vznik pochybností o nestrannosti sudcu z objektívneho hľadiska.

Ústavný súd zastáva názor, že námietku takéhoto prepojenia musí posudzovať špecificky citlivo a dôvera v nestrannosť rozhodovania súdov si vyžaduje striktnejší prístup. Hoci podľa názoru III. senátu ústavného súdu niet dôvodov na spochybňovanie profesionality sudcu Lajosa Mészárosa, v kontexte závažnosti predmetu rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 653/2013 (t. j. ústavného prieskumu meritórneho rozhodnutia vydaného v trestnej veci sťažovateľa), považuje ústavný súd najvyšším súdom uvádzané skutočnosti za natoľko závažné, že z hľadiska vnímania nestrannosti v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 653/2013 vyžadujú vylúčenie sudcu Lajosa Mészárosa z výkonu sudcovskej funkcie. Preto bolo rozhodnuté tak, ako to vyplýva z druhého bodu výrokovej časti uznesenia.

3. K zastaveniu konania o námietke predpojatosti vznesenej voči sudcovi ústavného súdu Jurajovi Horváthovi

Pri rozhodovaní o námietke predpojatosti sudcu Juraja Horvátha bol ústavný súd nútený prihliadnuť na zánik funkcie sudcu ústavného súdu dňom 4. júla 2014. V priebehu konania o vznesenej námietke predpojatosti totiž došlo u sudcu Juraja Horvátha nielen k zániku možnosti podieľať sa na ďalšom rozhodovaní o prijatej časti sťažnosti, ale aj k vzniku špecifickej procesnej situácie, keď spôsobom predpokladaným zákonom boli vznesené pochybnosti o predpojatosti osoby sudcu ústavného súdu, ktorého funkcia následne zanikla.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že konanie o zaujatosti je špecifickým konaním, ktoré je vo vzťahu k základnému konaniu paralelné. Vyznačuje sa aj tým, že je v podstate „jednoinštančné“ (m. m. II. ÚS 30/2010). Procesnou podmienkou vedenia takéhoto konania je oznámenie sudcu ústavného súdu o dôvode jeho vylúčenia (§ 27 ods. 2

zákona o ústavnom súde) alebo doručenie vyhlásenia účastníka konania o tom, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť (m. m. III. ÚS 618/2014).

Zo znenia § 27 a § 28 zákona o ústavnom súde ďalej ústavný súd vyvodzuje, že medzi podmienky rozhodovania o vylúčení sudcu pre jeho predpojatosť, resp. medzi podmienky konania o námietke zaujatosti patrí nepochybne aj to, že osoba, o vylúčení ktorej sa má rozhodovať, samotnú funkciu sudcu ústavného súdu vykonáva. V danom prípade však už táto podmienka splnená nie je, preto ústavný súd v zmysle § 31a zákona o ústavnom súde analogickým použitím § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku o zastavení konania v prípade nedostatku podmienok konania, ktoré nemožno odstrániť, dospel k záveru, že pokiaľ ide o námietku predpojatosti vznesenej voči bývalému sudcovi ústavnému súdu Jurajovi Horváthovi, je namieste toto konanie zastaviť. Na základe uvedeného bolo rozhodnuté tak, ako to vyplýva z bodu 3 výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014